

BARNAFRID
Institutionen för biomedicinska och kliniska
vetenskaper, BKV
LINKÖPINGS UNIVERSITET

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L5@regeringskansliet.se
JU2024/01476

Remissvar Skärpta regler om ungdomsövervakning och straffreduktion för unga

Barnafrid, nationellt centrum för kunskap om våld mot barn, har beretts möjlighet att inkomma med ett remissvar på delbetänkandet Skärpta regler om ungdomsövervakning och straffreduktion i utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare. Nedan följer Barnafrids kommentarer utifrån de delar vi önskar lyfta.

Sammanfattning av synpunkter och generella reflektioner

Straffreduktion för unga

Barnafrid anser att unga, inklusive unga mellan 18-21 år, fortfarande ska särbehandlas gällande påföljder vid brott. Vi avstyrker förslagen att ungdomsreduktionen avskaffas och att särbehandlingen i Lagen om Unga Lagöverträdare tas bort.

Barnafrid bedömer att hårdare åtgärder genom skärpta straff mot barn och unga när de begår brott inte är rätt väg att gå för att förhindra brottslighet. Precis som utredningen Slopad ungdomsrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85) framhåller så finns det skäl för att särbehandla unga lagöverträdare, bl.a. utifrån den psykologiska och neurologiska forskningen som finns på området. Barn och unga kan ha sämre förmåga att bedöma konsekvenser av sitt beteende och har sämre utvecklad förmåga till impuls kontroll. Det saknas också stöd för att längre frihetsberövande påföljder ger den effekt som avses. Vi menar att den straffreduktion som redan finns idag för unga när de begår allvarliga brott är tillräcklig.

Barnafrid menar att samhället i stället bör göra satsningar på det förebyggande arbete inom exempelvis skola och socialtjänst.

Utredningen ger också förslag att ålder ges minskad betydelse vid straffmätningen för unga lagöverträdare i åldern 15–17. Barnafrid avstyrker förslaget med motivering som lyfts ovan.

Utvidgat ungdomsövervakning

Barnafrid ställer sig positiva till lagförslaget att införa en utvidgad ungdomsövervakning. Vi kan se att det finns stora fördelar av att införa en utvidgad ungdomsövervakning med förhoppning att undvika fängelsestraff vid de brott där ungdomsövervakning inte kan dömas ut. Barnafrid vill poängtera att det bör ställas höga krav på de anstalter där barnen placeras under utredningstiden. För att åtgärden ska ha önskad effekt krävs att anstalterna där barnen ska utredas på består av mindre enheter. Personalen, inklusive den personal som möter barnen i anstaltsmiljön bör ha rätt kompetens för att möta barnen.

Barnafrid vill poängtera att de förändringar som görs behöver följas upp och utvärderas. De bör också föregås av utbildningsinsatser till berörda myndigheter. Det är viktigt att yrkesverksamma som berörs av eventuella förändringar får information och kunskap om lagstiftningen, såsom t ex yrkesverksamma inom skyddade boenden och socialtjänsten. Det är viktigt att berörda myndigheter också får stöd i att följa upp att lagstiftningen efterföljs samt i implementeringsarbetet.

I detta ärende har Laura Korhonen centrumchef beslutat, Sandra Skoog har varit föredragande.

Linköping den 22 november 2024.

Sandra Skoog
Utredare

Laura Korhonen, prof.
Centrumchef Barnafrid